

Commission
on Legal Education
and Awareness

НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ЦЕНТР
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОГО
ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМ. ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

Комісія з питань юридичної освіти та обізнаності
Науково-освітній центр професійного розвитку
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК: МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

1 січня – 11 лютого 2024 року

Львів – Торунь
Liha-Pres
2024

УДК 331.54:316.422(062.552)

П 84

Організаційний комітет:

Олександр Пижов – доктор філософії за спеціальністю «Право», проректор з науково-педагогічної роботи та стратегічного розвитку Національного університету фізичного виховання і спорту України, голова Сенату Комісії з питань юридичної освіти та обізнаності;

Марина Пижова – доктор юридичних наук, доцент, адвокат, проректор з наукової роботи Державного податкового університету, консультант Комісії з питань юридичної освіти та обізнаності;

Олег Ярошенко – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, проректор з навчально-методичної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, консультант Комісії з питань юридичної освіти та обізнаності;

Олена Луценко – кандидат юридичних наук, доцент, керівник науково-освітнього центру професійного розвитку Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

П 84 Професійний розвиток: методологічна основа та інноваційні технології: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 1 січня – 11 лютого 2024 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. 280 с.

ISBN 978-966-397-369-2

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Правова компетентність в еру цифрової трансформації» (1 січня – 11 лютого 2024 року).

УДК 331.54:316.422(062.552)

© Комісія з питань юридичної освіти та обізнаності, 2024

© Науково-освітній центр професійного розвитку, 2024

© Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, 2024

© Центр українсько-європейського
наукового співробітництва, 2024

ISBN 978-966-397-369-2

ЗМІСТ

Особливості формування у здобувачів вищої правничої освіти знань щодо цифровізації (діджиталізації) діяльності органів кримінальної юстиції	
Бабасва О. В.	10
Формування екокультурної компетентності майбутніх учителів – вектор професійного розвитку в сучасних реаліях	
Бартенєва І. О.	14
Лекція як ключова форма навчального процесу	
Бережний О. І.	18
Використання інтерактивних технологій навчання при викладанні технічних дисциплін	
Березюк І. А.	20
Програмування інтерактивних об'єктів середовищного дизайну засобами LaTeX–технологій	
Белявська О. Ю.	23
Особливості використання мультимедійних засобів при викладанні технічних дисциплін	
Біда С. В.	27
Інноваційні підходи до викладання дисципліни «Право інтелектуальної власності»	
Бірюкова А. Г.	30
Exploring the integration of STEM technology in English language learning: enhancing linguistic proficiency and 21st century skills	
Bozhko Yu. O.	33
Речові види забезпечення виконання зобов'язання в цивільному законодавстві: зарубіжний досвід	
Бондаренко К. С.	36
Синтез програм з комп'ютерного моделювання та інноваційних промислових технологій в сучасній дизайн-освіті	
Босий І. М.	39
До питання міжнародно-правових стандартів гендерної рівності у трудових правовідносинах	
Бурнягіна Ю. М.	43
Технологія розвитку психологічної готовності педагогів до інноваційної діяльності	
Варгата О. В.	47

Створення відео лекцій для дистанційного навчання Великий Ю. Ю.	51
Інтерактивні інструменти як сучасні методи у викладанні економічних дисциплін в сучасному міжнародному контексті Верланов О. Ю.	53
Освітня інноватика в системі професійного становлення викладача Галицан О. А.	56
Розвиток професійно-педагогічної компетентності викладача вищої школи Гетман Ю. С.	59
Adherence to the principles of academic integrity in the scientific and educational process of higher medical education institutions Hlushchenko O. M., Sereda P. I., Yemelianova O. I.	61
Міжнародно-правовий захист у прав національних меншин і його реалізація в Україні в 1991–2019 рр. Даруда Ж. Ф.	67
Ромський (циганський) танець в сучасній хореографічній культурі України Дехтяренко В. С.	72
Авторське право на твори, створені науково-педагогічним працівниками за допомогою Chat GPT Дудорова К. Б.	75
Аспект автономії слухачів у контексті викладання іноземної мови дистанційним способом Залеська-Зарічна Л. М.	79
Методологічно-практичні засади формування готовності до інноваційної педагогічної діяльності майбутніх викладачів вищої школи в умовах аспірантури технічного університету Ігнатюк О. А.	83
Концепція та комплексна методика формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів Капінус О. С.	87
Professional development of the teaching staff of military education institutions according to NATO approaches Karakurkchi H. V.	91
Роль інтернет-простору сучасного викладача в його професійному розвитку Карлова Н. М.	95

Застосування віртуального середовища при викладанні іноземних мов у ВНЗ України	
Карловська Г. В.	99
Сучасні виклики вищій освіті в Україні: тенденції та шляхи вирішення проблем	
Карпенко М. О.	101
Distance education: contemporary teaching techniques to approach students	
Karpova D. M.	105
Інноваційні технології при викладанні правових дисциплін як вимога часу	
Клипа О. П.	107
Professional training of masters of teaching education: methodological aspect	
Kniazheva I. A.	110
Штучний інтелект в аудіовізуальній медіа освіті	
Коваленко Ю. Б.	112
Акмеологічна позиція викладача як фактор його професійного становлення	
Койчева Т. І.	115
Проблема цінностей у філософському дискурсі	
Косач Т. М.	117
Роль технології аналізу ситуацій у професійному розвитку майбутніх фахівців	
Котенєва І. С.	120
Роль сучасних інформаційних технологій у викладанні іноземної мови	
Котенєва Ю. М.	123
Щодо навчально-методичного забезпечення освітніх компонент освітніх програм «Право» у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля через призму інноваційності	
Котова Л. В.	127
Логічна фундація формування філософської культури майбутніх інженерів	
Кравцов Ю. С.	131
Перспективи використання систем штучного інтелекту під час викладання дисципліни «Практика англійської мови»	
Крапива Ю. В.	134
Причини дисгармонії в сім'ї	
Красілова Ю. М.	137

The impact of artificial intelligence in teaching foreign languages Laktina Y. V.	139
Зміна професійної діяльності дорослої людини: мотиваційний аспект Левченко В. В.	142
Навички з інтерпретації великих обсягів даних – виклик сучасного аудіовізуального мистецтва Літинська Ю. В.	146
Cognitive problems of translating texts Lyubimova S. A.	148
Біоетична проблематика у світоглядно-моральному вимірі Матвієнко О. І.	150
Застосування інноваційних методів і прийомів навчання та новітнього інтерактивного інструментарію при викладанні нових курсів на кафедрі «Історії світового українства» Київського національного університету імені Тараса Шевченка Мороз І. М.	152
Сучасний стан та перспективи розвитку викладання іноземної мови студентам економічних спеціальностей Мудрик Д. П.	156
Переваги та недоліки змішаного навчання для професійної підготовки майбутніх фахівців Мусійчук С. М.	161
Професійний розвиток викладачів закладів вищої освіти: методичний аспект Мухіна Г. В.	164
Силабус як інноваційний документ навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів у закладах вищої освіти України Найрулін А. О.	166
Elements of the artistic synthesis in making a powerpoint presentation Naumenko N. V.	170
Інноваційні методи навчання – передумова формування професійної компетентності майбутніх вчителів Ноздрова О. П.	174
Особистісний розвиток викладача – запорука підвищення якості освіти та успішного кар'єрного зростання Овсяннікова О. О.	177
Самоосвіта як форма підвищення кваліфікації Огарєнко Т. А.	180

Interactive tools in the course of language training: Experiences of Philology and Linguodidactics Department of Kharkiv National Automobile and Highway University	
Opryshko N. O.	183
Використання інтерактивних методів навчання у процесі вивчення курсу «Інформатика та програмування»	
Петкі К. П.	187
Розвиток інноваційних освітніх технологій в умовах діджиталізації	
Пітел Н. С.	189
Використання новітніх інформаційних технологій в освітньому процесі	
Пристемський О. С.	192
Застосування віртуальної реальності у викладанні правових дисциплін: практичні аспекти та вплив на професійний розвиток студентів юридичних факультетів	
Присяжнюк І. І.	194
Хакатон як форма організації навчання студентів-правників	
Руденко М. В.	197
Професійний розвиток як умова успішності викладача закладу вищої освіти	
Сакун А. Ж.	202
Штучний інтелект в освіті як виклик та ресурс професійного зростання педагогів	
Семененко А. А.	204
Професійний розвиток викладача ЗВО: реалії сьогодення і завдання на майбутнє	
Сімахіна Г. О.	206
Розвиток професійних компетентностей під час підвищення кваліфікації працівників, які працюють за трудовими договорами в державній установі «Центр пробації»	
Сіренко К. Ю.	210
Інтерактивні методи навчання у вищій школі як вимога часу	
Скочиляс-Павлів О. В.	213
Інноваційні технології у професійному розвитку викладачів	
Солдатенко О. В.	216
Фінансова грамотність в обліку	
Соломчук Л. М.	219
Internet as an interactive device for English studies in universities	
Strelchuk Y. V.	222

Інноваційні технології в освіті як запорука професійного розвитку викладача ЗВО	
Топольник Я. В.	225
Використання інтерактивних методів навчання в аграрних закладах вищої освіти	
Філіцька О. О.	228
Інтерактивні засоби навчання під час дистанційних та аудиторних занять зі студентами університетів	
Форостюк І. В.	231
Штучний інтелект і зміна підходів до організації навчального процесу	
Форостюк О. Д.	234
Штучний інтелект у підготовці бакалаврів з журналістики	
Хоменко А. О.	236
Педагогічна етика як основа інноваційно-педагогічної діяльності викладача	
Чебан О. М.	239
Особливості інноваційного підходу при викладанні курсу «Криміналістика»	
Чорний Г. О.	243
Інтерактивні методи у викладанні української мови професійного спрямування	
Чорноус О. В.	248
Relationship between the crime rate and existential-axiological priorities of the state leadership	
Shandra V. V.	251
Інноваційні технології при викладанні юридичних дисциплін	
Швець Н. М.	254
Хореографія як вид мистецтва	
Шевченко К. І.	257
Хмарні технології у підготовці здобувачів вищої освіти в технічному університеті	
Шеломовська Л. П.	261
Особливості методики викладання навчальної юридичної дисципліни «Кримінальне процесуальне право» в умовах воєнного стану (з особистого досвіду)	
Шибіко В. П.	265
Аналіз застосування даних аерокосмічних досліджень для математичного моделювання рельєфу земної поверхні	
Шуляк І. С.	269

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В АГРАРНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Філіцька О. О.

здобувач ступеня доктора філософії,

асистент кафедри генетики, селекції

та насінництва сільськогосподарських культур

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Київська область, Україна

Створення умов для розвитку та самореалізації кожної особистості є головною метою української освітньої системи, що сприяє формуванню інтелектуального потенціалу нації як найвищої цінності суспільства, котре гостро відчуває потребу у високоосвічених кадрах. Особлива увага приділяється підготовці спеціалістів аграрної галузі, адже подальший розвиток людства неможливий без сільськогосподарського виробництва, що складає основу його існування. Становлення майбутнього фахівця агропромислового комплексу безпосередньо залежить від формування належних особистісних якостей, здобуття наукових фахових знань, умінь та навичок, що необхідні для виконання ним професійних обов'язків [1, с. 486].

Сучасний стан розвитку аграрної освіти характеризується новими підходами, її модернізацією, реформуванням та переглядом організаційно-педагогічних форм підготовки сучасних фахівців, формування професійної компетентності під час навчання. Тому, актуальним питанням сьогодення є дослідження сутності інтерактивного навчання та визначення ефективності його застосування у закладах вищої освіти, зокрема, при підготовці спеціалістів аграрного сектору.

Для успішної реалізації особистісного потенціалу кожного здобувача освіти у навчально-виховному процесі мають бути створені умови для формування таких значущих якостей особистості як критичність мислення, комунікативні навички, мобільність, уміння генерувати нові ідеї, інтегруватись у динамічне суспільство, спроможність приймати нестандартні рішення та нести за них відповідальність, можливість працювати в команді тощо [2, с. 141]. Використовуючи інтерактивні технології, викладач сприяє конструктивним змінам в освітньому процесі, розкриває внутрішні резерви здобувачів освіти, допомагає оцінити їх здібності та можливості, визначає їх потенціал та вектор руху для розвитку їх професійного становлення [3, с. 14].

Порівняно з традиційними формами, в інтерактивному навчанні змінюється взаємодія викладача і студента: завданням педагога стає

створення умов для ініціативності здобувачів освіти, навчальний процес має здійснюватися за умови постійної, активної взаємодії усіх його членів. Це є досить ефективним, адже згідно з дослідженнями Р. Карнікау і Ф. Макелроу, людина пам'ятає 10 % прочитаного; 20 % – почутого; 30 % – побаченого; 50 % – побаченого і почутого; 80 % – того, що говорить сам; 90 % – того, до чого дійшов в діяльності [5, с. 126]. Аналізуючи власні дії та дії партнерів, здобувачі освіти змінюють свою модель поведінки, більш усвідомлено засвоюють знання та вміння, перетворюються з простого слухача на співавтора лекцій, практичних та семінарських занять тощо [4, с. 68].

Інтерактивні технології навчання базуються на особистісно-діяльнісному підході, включають неситуативні та ситуативні методи навчання. У процесі комунікації здобувачі освіти навчаються вирішувати складні задачі на основі аналізу вихідних даних, визначати протиріччя, висловлювати власні альтернативні думки, моделювати різні соціальні ситуації, брати участь у дискусіях, приймати виважені рішення, збагачувати власний соціальний досвід через проживання різноманітних життєвих ситуацій, вчитися будувати конструктивні взаємовідносини в колективі, визначати своє місце в ньому, уникати конфліктів та сприяти їх вирішення, шукати компроміси, прагнути до діалогу, розвивати навички проектної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт.

Інтерактивні технології навчання поділяються на чотири групи: парне навчання (робота студента з викладачем чи однолітком), фронтальне навчання, навчання у грі, навчання у дискусії [6, с. 46].

На сьогодні у закладах вищої освіти використовують переважно такі інтерактивні методи як: ситуаційні задачі, тренінги, майстер-класи, прес-конференції, кейс-методи, круглі столи, мозковий штурм, карти ідей, хронології, структурно-логічні схеми, інтелект-карти, скрайбінг, сторітелінг, ігрове навчання, тестування, мультимедійні лекції та практичні заняття, орієнтовані на особистість студента, на його активну участь у саморозвитку, оволодіння професійними компетенціями. На лекційних та практичних заняттях з фахових дисциплін активно використовуються індивідуальні роздаткові матеріали, відео, аудіо-, комп'ютерна техніка, що допомагає формуванню професійного потенціалу майбутніх фахівців.

Організація інтерактивного навчання також передбачає моделювання життєвих ситуацій, спільне вирішення проблеми на основі аналізу обставин. Використання таких методів навчання у закладах вищої освіти при підготовці майбутніх спеціалістів аграрного вектору сприяє активізації їх пізнавальної діяльності, формуванню в них навичок роботи в команді, ефективному засвоєнню навчального

матеріалу, прояву толерантності до точки зору інших, формуванню власної думки, виходу на рівень усвідомленої професійної компетентності.

До часто вживаних інтерактивних методів навчання також належить ділова гра, як форма моделювання умов та відносин професійної діяльності, які характерні для практичної роботи фахівців, що сприяє розвиткові професійних навичок, формує вміння взаємодії з партнерами, стимулює розумову діяльність, розвиває нестандартне мислення. Специфіка ділової гри полягає в тому, що процес навчання є максимально наближеним до реальної практичної діяльності, що активізує отримані теоретичні знання, забезпечує формування навичок.

В результаті використання інтерактивних методів при вивченні природничих дисциплін, студенти занурюються в процес дослідження, розглядають різноманітні питання, координуються і ефективно вирішують поставлені завдання [7, с. 94]. Однак, вибираючи метод навчання, варто враховувати час, відведений на вивчення певної теми, а також значущість навчального матеріалу для подальшої професійної або освітньої діяльності студента [8, с. 37].

Накопичений вже сьогодні в Україні та за кордоном досвід засвідчує, що інтерактивні технології навчання сприяють інтенсифікації навчального процесу та активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів [9, с. 69]. Порівняно з традиційними формами, використання інтерактивних занять у дослідно-експериментальній роботі дозволяє підвищити ефективність занять, інтересу майбутніх фахівців аграрних закладів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності, розвивати комунікативні навички та вміння, емоційні контакти між студентами, формувати аналітичні здібності, відповідальне ставлення до власних вчинків, навички планування, самоконтролю та самооцінки. Побудова педагогічної діяльності на таких компонентах дозволяє забезпечити високу мотивацію, міцність знань, активувати уміння працювати в команді, зберігаючи цінність індивідуальності, свободу самовираження, що робить їх висококваліфікованими і затребуваними спеціалістами своєї галузі.

Література:

1. Рожков Ю. Г. Концепція формування фахової компетентності у студентів аграрних ВНЗ. *Молодий вчений*. 2016. № 11(38). С. 486–489.
2. Остапчук Д., Мирончук Н. М. Інтерактивні методи навчання у вищих навчальних закладах. *Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном* : навч. посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С. 140–143.

3. Григоренко О. В., Загорко Н. П. Реалізація інтерактивних форм навчання в аграрному ВНЗ. *Удосконалення навчально-виховного процесу в вищому навчальному закладі*. 2013. № 17. С. 14–18.

4. Завалевська О. В. Інтерактивні методи формування професійного самоусвідомлення майбутніх фахівців вищих технічних навчальних закладів. *Наука і освіта*. 2009. № 7. С. 68–72.

5. Тітова О. А. Концепція системного розвитку творчого потенціалу майбутніх інженерів аграрного профілю. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2018. № 61(1). С. 125–129.

6. Пометун І. О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук. метод. посібник. К. : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.

7. Панченко А. І., Волошина А. А., Тітова О. А., Панченко І. А., Волошин А. А. Впровадження інтерактивних методів навчання при викладанні технічних дисциплін. *Збірник науково-методичних праць Таверійського державного агротехнологічного університету*. 2020. С. 93–98.

8. Башкір О. І. Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі. *Педагогіка та психологія*. 2019. № 60. С. 33–44. DOI: 10.5281/zenodo.2539319

9. Лалак Н. В. Інтерактивна модель навчання студентів: проблеми та перспективи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2011. № 20. С. 69–70.

ІНТЕРАКТИВНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНИХ ТА АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ ЗІ СТУДЕНТАМИ УНІВЕРСИТЕТІВ

Форостюк І. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування
Національний університет харчових технологій
м. Київ, Україна*

Процес викладання іноземних мов у вищих початкових закладах досить активно змінюється протягом останніх років. З одного боку, цьому сприяє об'єктивне посилення необхідності професійного спілкування іноземними мовами для молодих фахівців, а з іншого – події у світі, що значним чином змінюють суспільство. Пандемія змусила в короткий термін перевести навчання у дистанційний формат. Воєнні дії в Україні поставили навчальні заклади в умови, коли робота